

ΔΙΑ ΝΑ ΜΗ ΣΤΕΙΡΕΥΣΗ ΤΟ ΧΟΡΤΟΛΕΙΒΑΔΟ

ΜΕΘΟΔΙΚΟΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΣΚΗΝ

Τοῦ κ. ΠΑΝ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ, γεωπόνου

Ἐπιθεωρητοῦ Γεωργίας Τριπόλεως

Μπορεῖ ἓνα πλούσιο χορτολίβαδο νὰ καταστραφῆ ἀπὸ τὸν κακὸ τρόπο ἐκμεταλλεύσεώς του. Πρέπει νὰ ξέρετε, ὅτι πολὺ σπάνια ἓνα βοσκοτόπι, ποῦ ἐκμεταλλεύεται καλὰ, παθαίνει ζημιὰ ἀπὸ τὴν ξηρασίαν.

Ὅταν ὁμως οἱ κτηνοτρόφοι μας ἀφίσουν τὰ ζῶα τους νὰ βοσκήσουν βαρεῖα ἓνα λιβάδι κατὰ τὴν περίοδον μιᾶς ξηρασίας, τότε μόνοι τους ἔφεραν τὴν συμφορὰ· πολλὰ ἀπὸ τὰ χόρτα, ποῦ ἀρέσουν στὰ ζῶα καὶ εἶναι τὰ πιὸ πολυτίμητα, θὰ ξεπατωθοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα θ' ἀδυνατίσουν. Τὸ λιβάδι γιὰ πολλὰ χρόνια ὕστερα δὲν θὰ μπορῆ νὰ κρατήσῃ ὅσα ζῶα κρατοῦσε, ἔστω κι' ἂν ἀκολουθήσουν βροχές, καλές χρονιές.

Μπορεῖ ὁμως νὰ συμβῆ καὶ τὸ ἄλλο: Ὅταν ἔχουμε περίοδον πολλῶν βροχῶν καὶ τὸ βοσκοτόπι βρίσκεται σὲ περίφημην ἀνάπτυξιν, εὐκολα παρασύρονται καὶ ἀφίνουνε πολὺ καιρὸ τὰ ζῶα μέσα. Ἄν ἀκολουθήσῃ μιὰ ξηρασία, τότε τὸ βοσκοτόπι αὐτὸ θὰ πάθῃ μιὰ μεγάλην ζημιὰ καὶ μάλιστα γιὰ πολλὰ χρόνια. Πολλὰ ἀπὸ τὰ χόρτα τοῦ βοσκότου, ποῦ εἰς τὴν καλὴν χρονίαν βοσκήθησαν πολὺ, θὰ χάσουν τὴν ζωτικότητά τους καὶ δὲν θὰ μπορέσουν ν' ἀντέξουν σὲ μιὰ ξηρασίαν διαρκείας, ποῦ μπορεῖ ν' ἀκολουθήσῃ. Θὰ ξεραθοῦν ἀπὸ τὴν ρίζαν.

Ὡστε λοιπὸν τὸ πρῶτον, ποῦ πρέπει νὰ ἔχουν ὕψ' ὄψιν τους οἱ κτηνοτρόφοι μας, εἶναι νὰ μὴ ἀφίνουσι τὰ ζῶα τους νὰ βοσκήσουν τὰ λιβάδια τους περισσότερο ἀπ' ὅ, τι πρέπει. Πρέπει νὰ ἔχουν προγραμματίσει ἓνα μέτριον βόσκημα τῶν λιβαδιῶν τους γιὰ τὶς κανονικὰς χρονιὰς καὶ ἓνα περιωρισμένον γιὰ τὶς ξηρικὰς.

Θάταν ὁμως ἀκόμη καλύτερα, εἰάν ἔχουν προβλέψει ἓνα περιωρισμένον βόσκημα γιὰ ὅλες τὶς χρονιὰς, ὅταν τὰ βοσκοτόπια τους βρίσκονται σὲ περιοχάς, ποῦ δέχονται λίγες βροχές.

Τὸ μέτριον ἢ τὸ περιωρισμένον βόσκη-

μα θὰ τὸ ἐπιτύχουν καλύτερα, μὲ τὸ νὰ χωρίσουν τὰ βοσκοτόπια σὲ κομμάτια καὶ σὲ αὐτὰ νὰ «ρίχνουν» ζῶα τόσα καὶ γιὰ τόσο διάστημα, ὥστε αὐτὰ νὰ μὴν ζημιώσουν τὰ χόρτα καὶ τὸ χῶμα τῶν λιβαδιῶν. Τὸ χωρίσμα αὐτὸ θὰ γίνῃ ἀνάλογον μὲ τὸ εἶδος τὸν ἄριθμὸν, τὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἀναλογία, εἰς τὴν ὁποίαν βρίσκονται τὰ φυτὰ, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ εἶδος τῶν ζῶων, ποῦ πρόκειται νὰ βοσκήσουν. Ἀκόμη τὸ χωρίσμα θὰ ἐπηρεασθῆ καὶ ἀπὸ τὸ ποῦ εἶναι τὸ νερό, ποῦ θὰ πίνουσι τὰ ζῶα, ἀπὸ τὸ ποῦ εἶναι οἱ ἀρμύρες, ποῦ θὰ γλιφεύουν, καθὼς ἀπὸ ποῦ θὰ στηθῆ ἢ στρούγκα.

Βόσκημα εἰς τὴν κατάλληλη ἐποχὴn ἔχει ἐπίσης νὰ κίνη πολὺ στὴν ἀντίστασιν τῶν λιβαδιῶν εἰς τὴν ξηρασίαν. Ἄλλα λιβάδια εἶναι ἴσως καλύτερα γιὰ βοσκή τὴν ἀνοιξιν, ἀλλὰ τὸ φθινόπωρον καὶ ἄλλα ἀκόμη καὶ τὸ καλοκαίρι. Πολλὰ πάλι μποροῦν νὰ πάρουν μιὰ καλὴ ἀνάπτυξιν καὶ τὸν χειμῶνα.

Πάντως ὅλοι οἱ βοσκότοποι, ὅποτε κι' ἂν εἶναι καλύτερα νὰ βόσκωνται, ἔχουν ἀνάγκην ν' ἀνασαινοῦν, νὰ μένουσι δηλαδὴ μιὰ περίοδον ἀβόσκητοι. Π. χ. μὲ τὸ νὰ μὴ βοσκηθοῦν τὰ λιβάδια σας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ σποργιάσματος, τὰ βοηθᾶτε νὰ δασύνουν καὶ νὰ χορτάσουν οἱ ἀργιωμαδες, ποῦ πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν μέσα σ' αὐτὰ. Μὲ ἀνάσασμα πάλιν τὴν ἀνοιξιν ἢ τὸ φθινόπωρον βοηθᾶτε, ὥστε τὰ χόρτα ποῦ ὑπάρχουν μέσα σ' ἓνα βοσκοτόπι, ν' ἀναπτύξουν περισσότερες ρίζας καὶ αὐτὰς νὰ πᾶνε βαθύτερα, νὰ ἀποκτήσουν παχὺ καὶ βαθὺ ριζικὸ σύστημα. Ἀκόμη βοηθᾶτε στὸ ἀδέλφωμα πολλῶν χορταριῶν.

Πέρα ὁμως ἀπ' ὅλα αὐτὰ, γιὰ νὰ μποροῦμε νὰ λέμε, ὅτι κάνετε μιὰ καλὴ ἐκμετάλλευσιν τῶν βοσκῶν σας, πρέπει νὰ εἴσαστε ἔτοιμοι κάθε στιγμῇ νὰ περιορίσετε τὸν ἄριθμὸν τῶν ζῶων ποῦ βοσκοῦν σὲ κάθε κομμάτι. Καὶ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ